

1

FRAGMENTUL SIMFONIC beethovenian se stinse într-un bubuit de alămuri. Capul Johannei răsuna încă, așa că trebui să ciulească urechile pentru a putea să surprindă notele piesei următoare. Pe nesimțite, melodia puse stăpânire pe habitacul mașinii și tonul ei blând și trist o înlănțui pe Johanna, punându-i un nod în gât. Plângerea era sfâșietoare și repetitivă, o melopee, un refren lent, simplu, obsedant și fatal ca viața.

Pavana¹ pentru o infantă defunctă de Ravel², recunoscu tânăra femeie. Întoarse capul spre geamul mașinii pentru ca șoferul să nu-i vadă lacrimile urcându-i din piept, cum se întâmpla de fiecare dată când asculta această piesă.

În ciuda soarelui de septembrie, peisajul care-i defila prin fața ochilor purta o haină mortuară. Refluxul muzicii umplu de lacrimi ochii Johannei – „Pierrot, frățiorul meu, se gândi ea, acesta e cântecul tău, al vieții tale – atât de scurtă, lipsită de mânia, toată numai tandrețe, deja lăcaș al tristeții...”

¹ Vechi dans cu caracter ceremonios, de origine italiană sau spaniolă, în măsură binară și cu mișcare domoală; melodia corespunzătoare acestui dans.

² Ravel, Maurice (1875–1937), compozitor francez, autor, printre altele, al lucrărilor orchestrale: *Pavana pentru o infantă defunctă*, *Rapsodia spaniolă*, *Bolero* și *Vals*.

Ca și Pierre, infanta lui Ravel nu se revolta, ea se lăsa dusă de vis în sunet de flaut, aureolă angelică de viori grave, de corzi nostalgice. Concluzia compozitorului era derutantă: după o tresărire mângâietoare, suna ca o acceptare, fără nici o împotrivire, și suflul muzicii se stingea delicat, aproape în tihnă, lăsând auditoriul în așteptarea reluării refrenului care însă nu mai sosea. Se terminase, dar Johanna nu putea renunța să aștepte s-audă notele nescrise, fiindcă acestea răsuna pentru ea ca o speranță a învierii.

Închise radioul pentru a-și stăvili emoția.

– Uite, zise ea cu o voce tremurată, am trecut de bifurcația spre Le Havre... Mergem deci spre Caen și Basse-Normandie... Sper că nu mă duci la Deauville, n-am nici un chef să dau nas în nas cu toți parizienii...

– Știu, replică calm François. Nu-ți face griji, nu vom merge la Deauville... Ai încredere în mine, n-o să fii dezamăgită, va fi un weekend misterios și romantic cum îți plac ție!

– Cabourg? reluă Johanna. Sper că nu vei împinge viciul până la a mă duce acasă la tine, la Cabourg?

François se înroși. Se simțea și așa vinovat de relația lui cu Johanna ca să mai aibă curajul să o ducă pe tână femeie în locuința de la Cabourg care aparținea soției sale, Marianne. Johanna remarcă stânjeneala pe care i-o provocase cu observația ei.

– Iartă-mă, François, spuse ea, am fost deplasată... Nu mă încercă nici o undă de gelozie față de nevastă-ta și față de copiii tăi... dar sunt curioasă de tot ce te înconjoară... tocmai ai revenit după o lună de vacanță petrecută cu ei și nu-mi povestești nimic!

– Johanna, și eu sunt curios să aflu tot ce te preocupă îndeaproape și chiar în perspectivă, răspunse François nedorind

să discute despre familia sa. Dar spre deosebire de tine, eu sunt gelos!

– Aha? făcu ea, mimând surpriza.

– Da! Un alt bărbat îți ocupă toate gândurile, toate acțiunile, tot timpul...

Johanna își încruntă sprâncenele.

– Nu ți-ai luat vacanța vara aceasta pentru a rămâne cu el, reluă François. În fine, cu el... mai degrabă cu fantoma lui, pentru că deși îl cauți peste tot, uite că până acum a rămas invizibil...

Înțelegând de cine vorbea François, Johanna izbucni în râs și mângâie mâna mare a prietenului ei.

– Vorbești de un rival! Ești gelos pe Hugues de Semur, părinte stareț al abației din Cluny, mort în 1109! Îți aduc totuși aminte că datorită ție viața mea s-a focalizat asupra lui!

– Da, ei bine, dacă aș fi știut că te va acapara într-atât de mult... și apoi, o fi murit în secolul al XII-lea iubitul tău, dar oasele lui albe te atrag mai mult decât acestea vii, ale mele!

– Țin să precizez că nu sunt la Cluny decât de doi ani, răspunse Johanna, dar n-am de gând să cedez, sunt sigură că mormântul este acolo și-l voi găsi chiar dacă i-aș consacra întreaga mea existență... însă asta nu mă împiedică să prețuiesc și torsul tău...

– Totuși, toată viața ta la Cluny, în gaura aceea, cu morții! Vei sfârși în aceeași stare ca și veneratul tău Hugues!

Johanna lăsă mâna lui François.

– Continuă să-ți bați joc! Și dacă vom pune mâna... sapa pe acest mausoleu... continuă ea cu o privire visătoare. Îți dai seama ce impact, chiar și pentru tine? Un mormânt pierdut de sute de ani, nimeni nu poate să spună unde se găsește, nici măcar dacă mai există? Lăcașul de veci al starețului care conducea mănăstirea în momentul ei de apogeu, s-ar putea zice, ca un rege?

Un Tutankamon medieval! Îți imaginezi ce comori se pot ascunde în cripta sa... Descoperirea ne-ar putea învăța atâtea lucruri inedite despre acea perioadă...

– Gata, acum se crede Howard Carter în Valea Regilor... și visează la glorie!

– Nu-mi pasă deloc de glorie, cum nu-i păsa nici lui Carter, i-o rețea ea scurt. În plus, uiți că sunt numai asistentă și nu director al șantierului arheologic... deci nu eu voi fi considerată descoperitorul mormântului, dacă vreodată îl vom găsi... și puțin îmi pasă mie; tot ce vreau e să șap, să caut și să răscolesc mereu!

– E ceea ce spuneam... Într-o zi te vei transforma în cârțiță!

Johanna căzu pe gânduri. Meseria de arheolog nu era pentru ea o a doua natură, era propria sa natură. Oriunde ar fi fost, nu putea să nu asculte mesajul pietrelor șlefuite de mâna omului. Și pietrele îi vorbeau. Fragmente de ziduri, chiar ascunse, îi povesteau întâmplări magice pe care nu înceta să le caute, să le aducă la lumină din pământul ce le voia acoperite în uitare. François suferea din cauza opțiunii ei de viață, unde prioritatea nu o reprezenta relația afectivă cu cei vii... ci mai degrabă pasiunea pentru artefacte și umbrele trecutului.

– François... zise ea, cuprinzându-i degetele. Cârțița îți promite că se va ocupa de tine, cel puțin în acest weekend... te va mângâia cu o pensulă mică ca pe o piatră romană și va evita loviturile brutale de cazma...

Se aplecă brusc și încercă să o îmbrățișeze, uitând pentru o clipă de volan și autostradă.

– Ei, atenție! strigă ea.

Își regăsi cu greu locul, bombănind.

Johanna râse și privi iar peisajul. Intrau în suburbiile orașului Caen.

– De fapt, François, ce-ai mai inventat pentru acest weekend?

– Nimic, răspuse el sec, deoarece îmi repugnă să o mint pe Marianne. I-am explicat că aveam de vizitat un viitor șantier arheologic, un dosar sensibil și complicat, că trebuia să-l întâlnesc pe administratorul Monumentelor istorice... și, exceptând prezența ta, totul este adevărat!

Johanna își scoase ochelarii săi mici și mușcă ușor din ramă, cu o mină bănuitoare.

– Monumente istorice... Ce spui?

Chiar în acel moment François lăsă Caen-ul și autostrada în dreapta și se angajă pe un drum național în direcția Saint-Lô; dar nici acest oraș nu-l interesa, deoarece continuă să ruleze înspre sud-vest.

– Deci nu-i Normandia, conchise Johanna. Bretania? Monumente istorice... Saint-Malo?

François îi răspuse cu cel mai frumos surâs al său.

– Surpriza-i surpriză! Nu vei ști nimic, înainte să ajungem!

– Bine, dacă-i așa, mă culc. Minerul din adâncuri care nu și-a luat vacanța se odihnește... ca să poată fi din nou în formă!

– Gata, accelerez!

Se cuibări posomorâtă în scaunul ei, închizând ochii. Se întreba care ar putea fi destinația lor. Era îmbufnată că François conjuga atât de bine munca cu plăcerea, dar la fel de bine știa că această punere de acord cu vinovăția lui era singura soluție ca ei să se mai poată întâlni. Se simți deodată foarte obosită... la urma urmelor ar fi trebuit să plece în vacanță... și apoi mormântul pe care-l ghicea, dar care parcă scăpa tuturor investigațiilor sale... dacă se înșelase, dacă era în altă parte... iar se gândea la munca sa, destul! Nu, nu în acest weekend, acum era cu el, nu în șantul din șantier... Puse mâna pe coapsa șoferului ei drag și ațipi.

Bărbatul de lângă ea degaja o inteligență și o delicatete care o fascinasera chiar de la prima lor întâlnire, în urmă cu doi ani, într-o groapă noroioasă de la Cluny. François era absolvent al Școlii normale superioare, al Școlii naționale de administrație, istoric universitar și director adjunct al departamentului de arheologie din Ministerul Culturii.

Precedat de pedigrul său, sosise la Cluny pentru a inspecta un nou șantier arheologic, deschis și finanțat de departament. Dar nu acesta era rolul său. Sarcina sa, implicând mai degrabă cupiditate și presiuni de ordin financiar, consta în luarea deciziei, în numele ministrului și dintr-un înalt birou parizian, de autorizare sau de refuz în ceea ce privea deschiderea de șantier arheologic în situri de interes național. El aprecia însă ieșirile în mijlocul bătrânelor pietre și considera un privilegiu dialogul direct cu oamenii de pe teren. În ziua aceea se plimba singur printre bielele vestigii ale mănăstirii burgunde. Paul, directorul șantierului, lipsea și atunci Johanna fusese cea care, împreună cu colegii săi, îl întâmpină pe distinsul reprezentant al Statului. Ea își amintea cât de tare o impresionaseră cu statura sa înaltă, costumul impecabil și funcția oficială. Rușinată de ținuta ei, toată mânăjită cu noroi, timidă, stătea în fața lui, semănând mai mult cu un muncitor de la metrou decât cu arheologul medievalist ce era. Dar el îi întinsese o mână fermă și caldă, fixându-o pătrunzător cu o privire de ambră, deschisă și curtenitoare. Se destinse pe loc, și în timp ce-i prezenta șantierul, vorbiră îndelung despre pasiunea sa nemărginită, sarea vieții ei: arta romană care-l entuziasma în egală măsură și pe înaltul funcționar. Și totuși, lui François îi trebui mai mult de un an ca s-o cucerească pe Johanna; această rezistență venea mai puțin din partea Johannei decât din a lui însăși: în ciuda farmecului său, nu era un seducător, cu atât mai puțin un vânător de fuste și în

plus era terorizat de ideea că și-ar putea afecta situația matrimonială. Nu era vorba de o conveniență a moralei burgheze, ci de o iubire profundă și sinceră pentru soția sa pe care nu voia să o facă să sufere. Departele de a o descuraja pe Johanna, acest atașament o liniștise: la vremea aceea, ea își revenea cu greu dintr-o tumultuoasă aventură cu un arheolog și aspira la o relație calmă cu un alt bărbat. Dacă acesta era prețul ce trebuia plătit, să împartă acest om cu o altă femeie, pentru a se bucura de o dragoste pașnică, care să nu dăuneze sensului ei de a fi – munca și tact, ea reușise să-l convingă pe François că oricât de mult l-ar iubi, niciodată nu va pune în pericol căsnicia lui: de zece luni erau amanți și se vedeau în cea mai mare taină. Johanna învățase să trăiască în armonie cu legile triumphiului amoros, intermitența relației sale cu François permițându-i continuarea cercetărilor istorice, ceea ce pentru ea era cel mai important lucru din lume.

Când deschise ochii zări un panou rutier și, deodată, pâli. Se grăbi să-și pună ochelarii pentru a verifica: da, asta era, nu visase...

– Ah, iată-te! exclamă François. Aproape am ajuns. Ai dormit bine?

Johanna rămase fără grai. Lividă, se forța să-și ascundă tulburarea, apoi teama.

– Hei, siesta ți-a mâncat limba? întrebă el nedumerit. Ai văzut în fine panourile, ți-ai dat seama acum unde mergem!

Johanna înțelesese chiar prea bine. Cu degetele încleștate pe picioare, fixă un punct imaginar prin parbriz, incapabilă să scoată un sunet.

– Nu ți-e bine? se îngrijoră François, întorcându-se spre ea. Ești bolnavă? Ce palidă ești! Zi ceva!

– Eu... nu-i nimic, se forță ea să articuleze. Răul... răul de pe drum, fără îndoială, trenul de la Mâcon, apoi călătoria în mașină... n-ar fi trebuit să dorm... mă simt fără vlagă...

François deschise torpedoul și-i întinse niște șervețele umede, parfumate.

– Poftim, inima mea, dă-ți pe față, îți va fi mai bine... Din fericire, am ajuns și o cameră superbă de hotel ne așteaptă... Oh, uite, uite! îi arată el cu entuziasm.

La o cotitură a drumului, în siajul crepusculului, o siluetă incredibilă se profilă brusc dintr-un câmp de flori violete. Mașina trecu în goană de-a lungul împrejmuirii de câțiva kilometri și uriașa piramidă de pietre se apropie vizibil. François rămase mut de admirație, Johanna de spaimă. Pământul se retrase umil la baza gigantului totem și făcu loc apei în mișcare. Câteva clipe mai târziu, mașina se angajă pe dig.

– „Castel din poveste ridicat în mare...” peroră șoferul. „Umbră cenușie înălțată spre cerul cețos... La apus de soare, necuprinsul nisipurilor era roșu, tot golful vast apărea în tonuri rubinii, numai mănăstirea abruptă răsărită acolo, departe de țarm, ca un conac fantastic, înfiorător palat de vis, neadevărat de stranie și de frumoasă, trona, aproape întunecată, în purpura zilei murinde” – Maupassant, firește... În această uriașă maree a echinocțiului îți prezint, iubirea mea, *Mons Sancti Michaelis de Periculo Maris*, „Muntele Saint-Michel în voia pericolului mării”!

O jumătate de oră mai târziu, Johanna stătea așezată pe marginea patului dublu. În fața ei, în genunchi, François îi strângea coapsele și-i ciugulea cu sărutări fierbinți gâtul. Ea se abandonă, întinzându-se pe spate. Plafonul era de un alb imaculat. Bărbatul îi desfăcu nasturii bluzei și-i descoperi sânii. Ea se refugie cu mâinile pe torsul lui François, pe această piele care o tulbura atât

de mult... o epidermă brună, mată și netedă totodată. O piele generoasă... ușor grasă și mătăsoasă, lustruită de mii de mângâieri. Albul tavanului era atât de rece, de luciu! Dar pe nesimțite imagini ciudate îl invadară. Ea își fixă privirea pe François ca să nu le mai vadă, se încheștă în părul lui, se contopi cu buzele sale și-i inspiră aroma umerilor. Adora mirosul transpirației lui, dulce și fierbinte; pielea sa brună mirosea a pâine. Își lipi fața de gâtul lui François, vibră ca o pisică și inspiră amintirea gustărilor din copilărie. Corpul lui era mare și lat în spate, savuros de robust, ferm, dar totuși suplu și ocrotitor. Trupul ei recunoscuse emoția familiară și irezistibilă pe care i-o provoca. O chema. Dar privirea-i fixa bolta albă unde plutea o siluetă stranie. O formă sumbră cu contururi vapoaze. Închise ochii când el o pătrunse. François îi vorbea, dar ea nu-l auzea. Alte cuvinte îi băntuiau mintea, o frază săpa brazde adânci și dureroase pe fruntea sa; chinul îi străpungea ceafa, gâtul, amestecând bucuria cărnii cu suferința spiritului. Tavanul era invadat de pietre obscure, o scară urca în neant. Privirea sa se cățără avidă pe trepte, dar se izbi de o umbră întunecată care încet, încet se întoarse... Strigătul lui François o obligă să-și regăsească trupul. Cu privirea pierdută îl mai simți încă în ea. Apoi el se desprinse.

– Johanna, zise François, recăpătându-și suflul. Johanna, repetă el, strângând-o în brațe, ești bine? Te-am simțit cumva departe... N-a fost bine?

– Ba da, dragul meu François, răspunse ea cuibarindu-i-se la piept. Ai visat, îți jur, totul e bine... nu mă lăsa, strânge-mă cu putere. El o ascultă și o cuprinse protector, cu infinită tandrețe, fericit că este acolo împreună cu ea. Își aduse aminte de întâlnirea lor, cum o văzuse prima dată cu cizmele pline de noroi, în blugii uzați, cu azurul din ochii încercuiți de ochelarii aceia mici, bărbia de fier, fruntea înaltă stropită cu lut, pistruii minunați de